

Opbouwwerker voor inclusieve zorgzame gemeenschappen

Zorgzame Gemeenschappen in Nieuw-West
Woensdag 1 oktober 2025
Ru Paré
Doortje Kal en Jeroen Gradener

Welkom

Welke rol kan opbouwwerk spelen in cultiveren inclusieve zorgzame gemeenschappen

- waarin verschil tussen mensen er mag zijn?
- bewoners zeggenschap ontwikkelen in de samenwerking met beleid en (zorg-)organisaties

Kort voorstellen: Doortje Kal en Jeroen Gradener

Wat gaan we doen?

- Twee korte inleidingen (Doortje en Jeroen)
- Worldcafé rondom drie vragen:
 1. De rol en de grenzen van het opbouwwerk bij in en uitsluiting mensen
 2. De rol en de grenzen van het opbouwwerk in de samenwerking met beleid en (zorg-)organisaties: wat doen we wel en wat niet
 3. Welke andere vragen zijn relevant voor het opbouwwerk voor inclusieve zorgzame gemeenschappen?

1. Het opbouwwerk als grass-roots proces voor sociale vernieuwing

Jeroen Gradener

Opbouwwerk is historisch belangrijk geweest voor

- ontwikkelen en realiseren van nieuwe oplossingen
 - op verschillende maatschappelijke niveaus
 - doelbewust machtsverhoudingen veranderen
 - menselijke mogelijkheden te verbeteren
 - evenals de uitvoering van van oplossingen worden uitgevoerd”
-

Een Amsterdams voorbeeld uit de jaren 1990: Het Flesseman project

Flesseman
(Amsterdam): van
intramurale zorg
naar leven in de
gemeenschap

Wat was er aan de hand?

- Wens stadsbestuur Flesseman gebouw Nieuwmarkt om te vormen tot tehuis voor ouderen
- ‘Vermaatschappelijking van de zorg’ als een marktvraagstuk, rol zorgorganisaties en projectontwikkelaars
- Buurt verzet zich en komt in actie: “Wij willen een stad” - voor inclusie en leefbaarheid
- Opbouwwerker krijgt opdracht Gemeenteraad: ondersteun bewoners ontwikkeling plan sociale woningbouw en inclusieve voorzieningen ouderen

Wat gebeurde er?

Nieuwe initiatieven!

Opbouwwerker kwam in dienst van het bewonerscomité: onafhankelijkheid in behartigen belangen bewoners + behoud van bestaande karakter van de wijk.

1. **Concrete ondersteuning:** Klusdienst voor ouderen; alarmen in huizen; dagactiviteiten sociaal geïsoleerde ouderen met beperkingen; Informatie medicijnen
2. **Lokale nieuwsbrief** over het Flesseman Project
3. **Voorzieningen** voor thuiswonende ouderen : avondmaaltijden, nazorg, afgeschermd tuin, recreatieve activiteiten.
4. **Stichting welzijn ouderen** gericht op onafhankelijkheid, financiën, leeftijd gerelateerde zaken.

Wat was de rol van de opbouwwerker (1)?

1. Aansluiten bij de concrete ervaringen, wensen en noden bewoners

Het verzet tegen teloorgang karakter Nieuwmarkt;

De wens om een community te blijven

Opbouwwerker benut dit om met bewoners nieuwe arrangementen wonen-zorg-community-zeggenschap te ontwikkelen;

Wat was de rol van de opbouwwerker (2)?

Op zoek naar synthese van belangen

Markt	Bureaucratie	Bewonerslogica
Vraag en winst	Procedures en protocollen	Intrinsieke doelen

Via het organiseren van debat en dialoog

Opbouwen van
betrokkenheid
bewoners

Als achterban voor
beleidsbeïnvloeding

Als stem in het
bepalen aanbod
zorgorganisaties

Wat was de rol van de opbouwwerker (3)?

Machtsongelijkheid structureel verminderen

- Werken vanuit de leuze “Wij willen een stad”
- Zorgen dat Buurtcomité mandaat Gemeenteraad krijgt
- Bewoners houden toezicht op behoud karakter Nieuwmarktbuurt
- Opbouwwerker opereert vanuit Buurtcomité

2. Kwartiermaken voor inclusieve gemeenschappen

Doortje Kal

Over Kwartiermaken voor inclusieve zorgzame gemeenschappen

<https://www.youtube.com/watch?v=RMskmwWnP8Y&t=4s>

3. Worldcafé: Opdracht en grenzen opbouwwerk inclusieve zorgzame gemeenschappen

Drie ronden van 15 minuten, drie vragen

1. De rol en de grenzen van het opbouwwerk bij in- en uitsluiting mensen
2. De rol en de grenzen van het opbouwwerk in de samenwerking met beleid en (zorg-)organisaties
3. Welke andere vragen zijn relevant voor het opbouwwerk voor inclusieve zorgzame gemeenschappen?

Hoe?

Tafels van 5-6
deelnemers

Kies facilitator

Praat – Luister
– Schrijf – Teken

Ter inspiratie

Ronde 1

Wat zien jullie als de rol én de grenzen van het opbouwwerk bij in- en uitsluiting mensen?

Wat doen we wel en wat doen we niet?

Ronde 2

Wat zien jullie als de rol én de grenzen van het opbouwwerk in de samenwerking met beleid en (zorg-)organisaties?

Wat doen we wel en wat doen niet?

Ronde 3

*Welke **andere vragen** zijn relevant voor het opbouwwerk voor inclusieve zorgzame gemeenschappen?*

Korte recapitulatie

Wat nemen jullie mee aan inzichten?

